

Εντοπίστηκε το ναυάγιο του «Σπερχειού» - Είχε βυθιστεί τη Μεγάλη Τετάρτη του 1945

[/ Αφιερώματα](#) / [Γενικά Θέματα](#)

ΑΘΗΝΑ. Ενα από τα πλέον τραγικά ναυάγια των ελληνικών θαλασσών εντόπισε η ομάδα υποβρυχίων ερευνών του Κώστα Θωκταρίδη σε βάθος 153 μέτρων βορειοανατολικά της Υδρας: Το ναρκαλιευτικό «Σπερχειός», που βυθίστηκε Μεγάλη Τετάρτη, τον Μάιο του 1945, και έγινε υγρός τάφος 98 ανθρώπων.

«Το ναυάγιο βρίσκεται στο βυθό με κλίση 2 μοιρών αριστερά και σε βάθος 153 μέτρων βορειοανατολικά της Υδρας σε διεθνή χωρικά ύδατα. Στην πλήρη διακρίνεται η βάση πυροβόλου 20mm που έφερε το πλοίο προ της μετατροπής του από ναρκαλιευτικό σε βοηθητικό στόλου. Η αριστερή αγκυροκαδένα απουσιάζει ενώ αντίθετα η δεξιά βρίσκεται στη θέση της. Εντοπίστηκε μικρό κάθετο ρήγμα στην αριστερή πλευρά. Διακρίνονται εγκάρσιοι και διαμήκεις νομείς, που φέρουν τρύπες καρφώματος της λαμαρίνας. Στην κάτω πλευρά της πρύμνης ένα δίχτυ

ανεμότρατας έχει καλύψει το πηδάλιο και την προπέλα. Στην αριστερή πλευρά των υπερκατασκευών διακρίνεται η μοναδική ανοιχτή πόρτα του ναυαγίου στο μεσοστέγο (περί το μέσον του πλοίου). Τα συντρίμια στο κατάστρωμα και οι στρεβλώσεις βοηθητικών υποστυλώσεων στις υπερκατασκευές δείχνουν μετακίνηση προς τα αριστερά» αναφέρει σε δηλώσεις του στο «ΑΠΕ-ΜΠΕ» ο Κώστας Θωκταρίδης.

Το μοιραίο ταξίδι

Στις 2 Μαΐου 1945, και ώρα 17:00 το «Σπερχειός» απέπλευσε από τον Πειραιά με προορισμό τα νησιά του Αιγαίου Σύρο, Σάμο, Χίο & Λέσβο έχοντας μόλις βγει από δεξαμενισμό.

Ήταν Μεγάλη Τετάρτη και το ναρκαλιευτικό -λόγω έλλειψης επιβατηγών πλοίων- χρησιμοποιήθηκε για την εξυπηρέτηση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών μεταφέροντας στρατιωτικό προσωπικό, καθώς και ιδιώτες που μετέβησαν στις ιδιαίτερες πατρίδες για να γιορτάσουν το Πάσχα με τις οικογένειές τους. Ήταν η πρώτη μεταπολεμική ελεύθερη επικοινωνία του κέντρου με τα νησιά. Η κατάσταση επιβίβασης του Λιμεναρχείου Πειραιά περιελάμβανε 75 επιβάτες με όριο τους 40, αλλά με βεβαιότητα είχαν επιτρέψει την επιβίβαση πολλών περισσότερων, σχεδόν στο διπλάσιο, ενώ παράλληλα στο πρυμναίο κατάστρωμα είχε στοιβαχτεί μεγάλος αριθμός αποσκευών, ακόμη και οικοσκευών παρουσιάζοντας μόνιμη αριστερή κλίση στο σκάφος. Ο καιρός ήταν πολύ καλός και η θάλασσα γαλήνια. Μετά από τρίωρο ταξίδι, μόλις είχε βραδιάσει, άρχισε να βρέχει και οι επιβάτες που δεν ήταν σε στεγασμένους χώρους άρχισαν να μετακινούνται αριστερά, παρά τις συστάσεις του πληρώματος.

Ο κυβερνήτης δεν βρισκόταν στη γέφυρα και όταν αντιλήφθηκε ότι ο πηδαλιούχος είχε πάρει επικίνδυνη ρότα φέρνοντας το πλοίο κοντά σε ένα θαλάσσιο ναρκοπέδιο, προσπαθώντας να αποφύγει τον θανάσιμο κίνδυνο έστριψε το πηδάλιο προς τα δεξιά. Το «Σπερχειός» απώλεσε τις συνθήκες ευστάθειάς του, πήρε αριστερή κλίση και ανατράπηκε. Μέσα σε λίγα λεπτά η θάλασσα σκέπασε το αναποδογυρισμένο πλοίο, το οποίο βυθίστηκε με την πλήρη παρασύροντας μαζί του όσους βρισκόνταν στο εσωτερικό του που δεν πρόλαβαν καν να αντιδράσουν...

Εξίσου τραγική ήταν και η μοίρα πολλών επιβατών, οι οποίοι βρέθηκαν στη θάλασσα. Ο ασυρματιστής του πλοίου δεν πρόλαβε να εκπέμψει σήμα κινδύνου, πλοία στην ευρύτερη περιοχή δεν υπήρχαν και όσοι κατάφεραν να μείνουν στην

επιφάνεια κολυμπούσαν επί ώρες χωρίς σωσίβια παλεύοντας να κρατηθούν ζωντανοί. Η εφημερίδα «Ακρόπολις» της εποχής αναφέρει χαρακτηριστικά: «20 ναυαγοί κρατιόντουσαν από ένα βαρέλι για ώρες ώσπου το κρύο και η εξάντληση παρέλυσαν τα χέρια τους ... μόνο 7 από αυτούς κατάφεραν τελικά να σωθούν».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΑΠΕ-ΜΠΕ

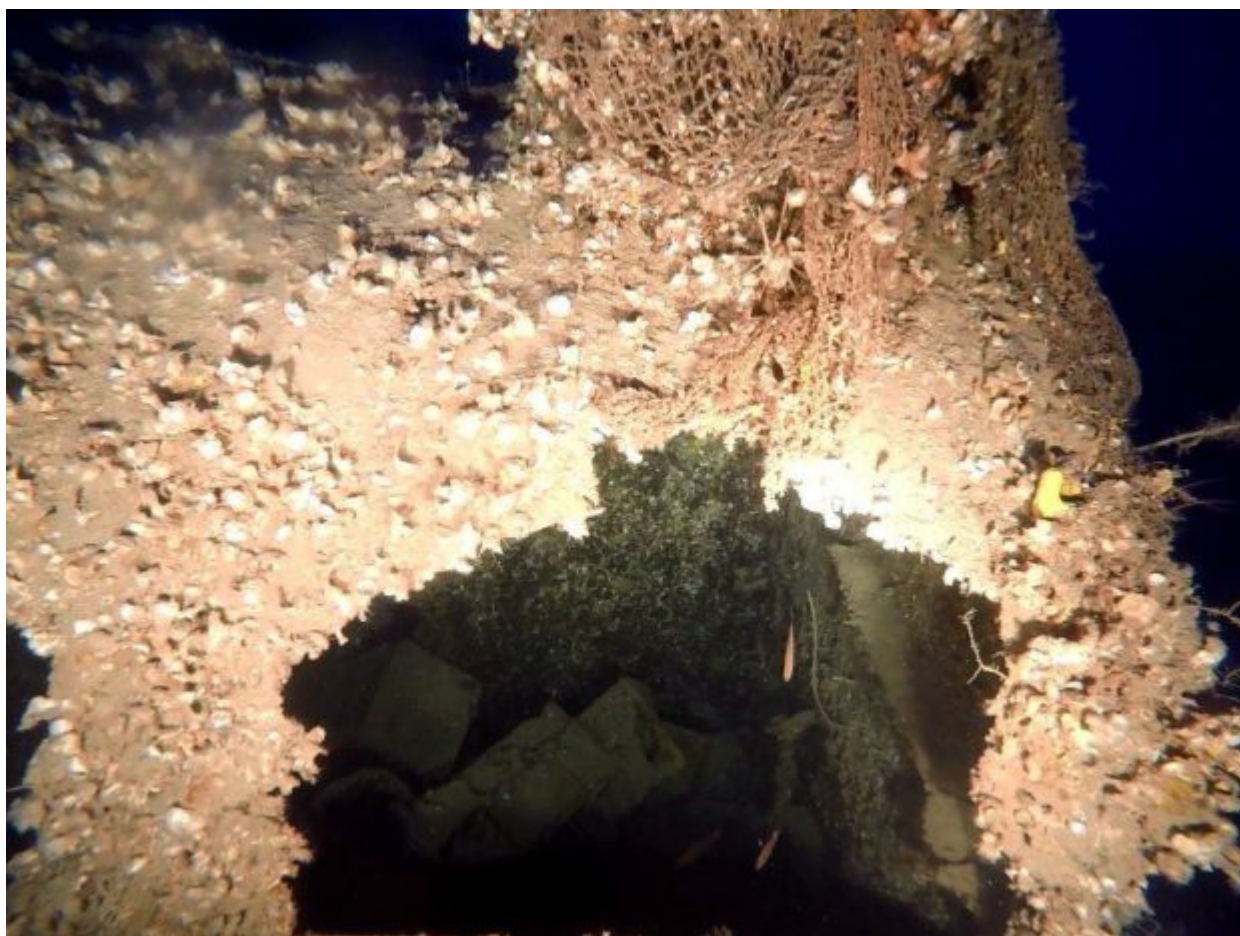
Η διάσωση

Στις 3 τα ξημερώματα ένας από τους ναυαγούς, ο λιμενάρχης Σύρου πλωτάρχης Παν. Νταλιάνης άκουσε τον θόρυβο μηχανής σκάφους που περνούσε από την περιοχή και άρχισε να καλεί σε βοήθεια. Ήταν το πετρελαιοκίνητο «Άγιος Σπυρίδων» που κατευθυνόταν προς τον Πειραιά και ακούγοντας τις φωνές έσπευσε στην περιοχή και περισυνέλεξε 37 ναυαγούς, τους οποίους μετέφερε στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων στον Πειραιά.

Η τελευταία που επέζησε του ναυαγίου

Όταν το ελληνικό Ναυαρχείο ενημερώθηκε για το ναυάγιο έδωσε εντολή σε ένα αντιτορπιλικό και δύο τορπιλάκατους να μεταβούν στη θαλάσσια περιοχή,

προκειμένου να διενεργήσουν έρευνες για πιθανή εύρεση και άλλων ναυαγών. Στις 3 Μαΐου και ώρα 16:00 εντοπίστηκε ζωντανή σε βραχώδη ακτή του ακρωτηρίου Ζούρβας μία γυναίκα. Ήταν η Μαρία Ρούση, η οποία κολυμπούσε επί εννέα ώρες μέχρι να καταφέρει να βγει στη στεριά. «Η πρώτη μου προσπάθεια όταν βρέθηκα στη θάλασσα ήταν να απαλλαγώ από τα φορέματά μου» περιέγραψε αργότερα η ίδια. «Ύστερα σημάδεψα το σημείο κατευθύνσεώς μου, τον κάβο Ζούρβα. Στην αρχή άκουγα φωνές απελπισμένες ολόγυρά μου. Μα έσβηναν σιγά σιγά. Ισκιος πλεούμενου γύρω μου. Με γιγάντωνε η ελπίδα να φθάσω στον κάβο και κράτησα ώρες εννέα πάνω στη θάλασσα. Εχρειάστηκαν άλλες έξι ώρες ροβινσωνικής αναμονής στον έρημο κάβο για να περισυλλεγώ».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΑΠΕ-ΜΠΕ

Οι έρευνες των πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού συνεχίστηκαν αλλά δεν βρέθηκαν άλλοι επιζήσαντες και το έργο τους δυστυχώς, περιορίστηκε στην περισυλλογή σορών.

Ξεκληρίστηκαν ολόκληρες οικογένειες και πολλές από αυτές ήταν από τη Σύρο, όπως η Μαρή Λαδοπούλου που έχασε τη ζωή της μαζί με τον γιο της Ελπιδοφόρο, τη σύζυγό του Ντέσσυ και τα δυο τους κοριτσάκια Ελένη και Μαρία, 3 και 1,5 ετών.

Μαζί τους χάθηκε και η 7,5 χρονη Μαρία Νεοφύτου, εγγονή της Μαρής Λαδοπούλου και κόρη του πλοίαρχου Λουκά Νεόφυτου, ο Δημ. Λαδόπουλος και η σύζυγός του Φανή. Ανάμεσα στα θύματα ήταν και η σύζυγος και οι δύο γιοι, 5 και 7 ετών, του διασωθέντος Λιμενάρχη Σύρου Παν. Νταλιάνη, ο πλοίαρχος του ναυτικού Ιωάννης Βλαχόπουλος και η σύζυγός του, ο Κων. Ραζής και η σύζυγός του Ντόρα, η σύζυγος του διασωθέντος πλοίαρχου ναυπηγού Φιλίππου, η 11χρονη Ελένη Λιάμπεη κόρη του διευθυντή της ΕΤΜΑ, ο συνταγματάρχης Ε. Κώττης και η κόρη του, ο φιλέλληνας Σουηδός Μαρτέν Νόρδεστρεμ μέλος του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού που είχε αναλάβει την οργάνωση διανομής βοηθημάτων και ιδιαιτέρως την παιδική περίθαλψη.

Ο ακριβής αριθμός και τα στοιχεία των θυμάτων ήταν πολύ δύσκολο να προσδιοριστούν τις πρώτες μέρες γιατί δεν είχαν καταγραφεί επισήμως οι υπεράριθμοι επιβαίνοντες παρά μόνο οι 75 για τους οποίους είχαν εκδοθεί οι σχετικές άδειες.

Η έρευνα της ομάδας σε πρωτογενείς πηγές

Η έρευνα της ομάδας σε πρωτογενείς πηγές της Υπηρεσίας Ιστορίας Ναυτικού, του υπουργείου Τύπου και των βρετανικών αρχείων κατέληξε στα εξής στοιχεία. Οι επιβαίνοντες του «Σπερχειού» μαζί με το πλήρωμα ήταν 136, από τους οποίους επέζησαν 38 ενώ έχασαν τη ζωή τους 98.

Για τα αίτια της ναυτικής αυτής τραγωδίας ακολούθησαν ανακρίσεις και παραπέμφθηκαν σε δίκη ο κυβερνήτης του πλοίου, ο διοικητής Ναυτικής Βάσεως Πειραιώς, ο διευθυντής γραφείου κινήσεως του Λιμεναρχείου Πειραιώς, ο αξιωματικός ελέγχου κινήσεως Λιμεναρχείου Πειραιώς και ένας κελουστής του Λ.Σ. Ο πλοίαρχος Νεόφυτος, τότε διοικητής ναυτικών σχολών που απώλεσε στο ναυάγιο την κόρη του και τις δύο ανιψιές του, δήλωσε στο Ναυτοδικείο: «Κατά τη γνώμη μου το ναυάγιο του 'Σπερχειού' δεν οφείλεται σε υπερφόρτωση και ούτε η στρέψη του τιμονιού μπορεί να ανατρέψει το πλοίο για τεχνικούς λόγους. Πιστεύω ότι έγινε πλημμελής επιθεώρηση κατά τον πρόσφατο δεξαμενισμό».

Ναυτοδικείο

Το Ναυτοδικείο Πειραιά καταδίκασε τον κυβερνήτη του πλοίου σε εξάμηνη φυλάκιση με τριετή αναστολή ενώ οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι απαλλάχθηκαν.

79 Χρόνια μετά εντοπίζεται ο «Σπερχειός»

Η ερευνητική ομάδα αρχικά εντόπισε το βυθισμένο ναρκαλιευτικό από την επιφάνεια της θάλασσας με σόναρ και στη συνέχεια έγινε βιντεοσκόπηση με ROV μη επανδρωμένο υποβρύχιο τηλεκατευθυνόμενο όχημα. Οι διαστάσεις του

ναυαγίου καθώς και η θέση του σε σχέση με τις καταθέσεις της εποχής, ταυτίζονται με την ιστορία του.

Ταυτότητα του «Σπερχειού»

Το 1912 ναυπηγήθηκε στα ναυπηγεία Smith's Dock στο Middlesbrough της Αγγλίας ως φαλαινοθηρικό με το όνομα Noble Nora διαστάσεων 32 μέτρα μήκος και 6,4 μέτρα πλάτος.

Τον Ιούνιο του 1917 επιτάχθηκε από το βρετανικό Πολεμικό Ναυτικό και εξοπλίστηκε ως περιπολικό. Τον Απρίλιο του 1941 έλαβε το διακριτικό FY.189. Τον Σεπτέμβριο του 1943 παραχωρήθηκε στο Πολεμικό Ναυτικό από τους Βρετανούς.

ekirikas.com